

Garoafe
la bordel

Radu Paraschivescu (n. 1960, București) este scriitor, traducător și în primul rând cititor. Unii îl consideră și ziarist – o încadrare pe care o refuză de fiecare dată. Spune despre el că apare mult prea des la televizor și la radio, motiv pentru care își îndeamnă prietenii să deschidă prudent frigiderele. E fascinat de Europa și de diamantele ei, de la Rothenburg la Sevilla, de la Bruges la Florența și de la Dinan la Sintra. Crede că Roma înseamnă apogeul frumuseții și că urma cea mai apăsată în viață o lasă imprezibilul. Dacă ar fi să predea ceva, materia respectivă s-ar numi „Teoria și practica neașteptării“. Își păstrează nealterată capacitatea de-a admira și de-a iubi. La Humanitas publică romane – *Fluturile negru*, *Cu inima smulsă din piept*, *Podul Diavolului*, *Acul de aur și ochii Glorianei* etc. –, volume de povestiri – *Bazar bizar*, *Aștept să crăpi (de astăzi, în prime time)*, *Omul care mută norii* –, literatură confesivă – *Am fost cândva femeie de onoare* – și texte despre România ultimelor decenii – *Maimuța carpatină*, *Două mături stau de vorbă*, *Orice om îi este teamă*, *În lume nu-s mai multe Români (planetei noastre asta i-ar lipsi)*, *Noi suntem români (nimeni nu-i perfect)*. Bestsellerul *Ghidul nesimțitului* i se vinde în peste 70.000 de exemplare. Are peste 120 de cărți traduse din autori ca Julian Barnes, Jonathan Coe, Salman Rushdie, George Saunders, Stephen Fry, David Lodge, William Golding, Kazuo Ishiguro, James Salter, Nick Hornby, Alain de Botton, C.S. Lewis, William Burroughs, John Steinbeck etc. De la unul dintre autorii traduși, Julian Barnes, a aflat că „îndrăgostirea e forma cea mai violentă a gustului“. Și tinde să-i dea dreptate.

RADU
PARASCHIVESCU

Garoafe
la bordel

povestiri

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Cristian Negoită
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Corina Roncea, Veronica Dinu

Tipărit la Master Print Super Offset

© HUMANITAS, 2023

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Paraschivescu, Radu
Garoafe la bordel: povestiri / Radu Paraschivescu. –
București: Humanitas, 2023
ISBN 978-973-50-7989-5
821.135.1

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723 684 194

Lămurire

De fapt, nu sunt multe lucruri de lămurit.

Încep cu o observație: e coincidență, nimic altceva, că volumul de față are exact atâtea proze – unsprezece – câte a numărat prima mea carte de proză scurtă, *Bazar bizar*, apărută la Editura Mașina de scris în 2004 și reeditată de Humanitas în 2007.

Titlul, *Garoafe la bordel*, se leagă de un detaliu din țesătura unei povestiri – veselă, trag nădejde – care, atrăgând atenția câtorva antologatori, m-a făcut să legăn iluzia că o fi ceva de capul ei. Povestirea se intitulează „Filoclub“ și trimite la două lucruri: o proză a lui Woody Allen (amintită în textul meu, de altfel) și o legendă urbană privind un așezământ de destindere hormonal-culturală care ar fi existat cu decenii în urmă în apropierea Universității bucureștene. Marius Chivu mi-a solicitat cu ani în urmă această povestire pentru o antologie cu titlul *Best of: Proza scurtă a anilor 2000*. Am fost de acord, firește, știind cât prețuiește Marius proza pe spații mici. Antologia a apărut la Polirom cu zece ani în urmă, în 2013. „Filoclub“ a apărut de asemenea în *Antologija savremene rumunske priče (Antologie de proză română contemporană)*, publicată de Editura Arhipelag din Belgrad în 2022.

Un amănunt pentru pedanți: în varianta inițială, povestirea s-a chemat „Filoclubul“. Mi s-a părut că „Filoclub“

sună mai bine, așa că am depozitat titlul de articolul lui hotărât.

Apropo de schimbări. Mai există două povestiri cărora le-am dat un alt titlu după o citire ceva mai atentă. Astfel, povestirea intitulată inițial „Omagiu supliciatului pasiv“ se cheamă acum „Come Meet Our Zombies“. Titlul din *Bazar bizar* mi se pare, la recitare, pretențios, patetic și inadecvat, mai cu seamă prin raportare la textul ca atare (sau, conform exprimării unui primar de oraș mic, „ca și atare“). Zombificarea și malformarea prin limbaj sunt, cred, mai bine slujite de noul titlu. Pe lângă asta, nu știu câți cititori și-au dat seama că supliciatul pasiv la care făceam aluzie era nefericita limbă română.

Cealaltă schimbare de titlu privește proza „Animal Plan(e)t“. Acum, la reparcugere, și acest titlu mi s-a părut forțat, inclusiv printr-un joc de cuvinte care necesită o paranteză. Noua opțiune, „Smirdarul și bulbucul“, este un titlu care vizează, în binomul lui botanic, comicul pe alocuri burlesc al unei ședințe cu șefii de galerie din fotbal, în care combatanții caută soluții pentru eradicarea sau măcar pentru diminuarea violenței de pe stadioane.

Tot din volumul *Bazar bizar* vine și povestirea „Abdominabil!“, după a cărei citire Radu Cosașu m-a sunat și mi-a spus că, dacă se va da vreodată un premiu pentru „truculență blândă“, s-ar cuveni să mă număr printre nominalizați. Acum, la o lună după despărțirea de Radu Cosașu, cuvintele lui îmi evocă tot un oximoron afectiv: bucurie melancolică. Pe de altă parte, „abdominabil“ este un cuvânt inventat și pus în gura unui comandant de unitate al cărui model în viața reală a dat zeci de rateuri savuroase pentru filologii în devenire care eram – Mircea Vasilescu, Tudorel Urian, Cristian Popescu, Mihnea Gafița, Eugen Nasta, Cristian Moraru, Daniel Suci, eu și alții.

Garoafe la bordel este o împletire de vechi și nou. O parte din prozele apărute cu ani în urmă au avut parte de modificări și chiar de rescrierea anumitor porțiuni. Am considerat oportun să le arăt acum într-o altă haină, cu atât mai mult cu cât de la *Bazar bizar*, din care am preluat aici cinci povestiri, au trecut șaisprezece ani. La rândul lui, volumul *Aștept să crăpi (de astăzi, în prime time)* are deja șapte ani de la apariție, și mi s-a părut util să preiau patru proze și din el. Dacă nu din alt motiv, măcar fiindcă există un public care, cu un deceniu în urmă, nu știa mai nimic despre mine și care poate acum să mă cunoască în ipostaza de autor de proză comică.

„Șaptecime“ este o povestire la care țin enorm și pe care am decupat-o din volumul *Omul care mută norii*, publicat cu patru ani în urmă la Gaudeamus.

În fine, „Bravo, ai stilou!“ este o povestire scrisă special pentru acest volum și inspirată de picante preumblări televizuale nocturne. Am descoperit, spre bucuria mea, că nu sunt singurul din breaslă care are asemenea preocupări, din moment ce am schimbat impresii și am citit comentarii semnate de Dan-Liviu Boeriu, Corina Sabău sau Mihai Iovănel – *to name but a few*.

Acceptând ideea că viața poate fi un bordel, sper să vă placă buchetul pe care vi l-am pregătit înainte de-a bate la ușa ei.

R.P.

Bravo, ai stilou!

Una dintre plăcerile nocturne ale lui Ionuț Rovența era să se uite la *Bravo, ai stil!*. Abia aștepta să se instaleze pe canapeaua din living, să dea drumul televizorului mare cât o poartă de minihandbal, să-și toarne un pahar de vin alb și să se abandoneze molatic în brațele divertismentului. Moda și ținutele concurențelor nu-l preocupau câtuși de puțin. Nu-l interesa nici măcar decolteul lor, chiar dacă uneori cocheta cu abisalul. Atenția lui Rovența se îndrepta în alte două direcții: prestația juriului și contribuția concurențelor la fondul frazeologic al limbii române. Era limpede că îndrituirile pentru care fuseseră ele selectate țineau de altceva decât de alonja academică. Fetele trebuiau să arate bine și să fie deschise, comunicative și gata să se repeadă la jugulara colegelor de platou când situația o impunea. Și, din câte-și amintea Ionuț Rovența, o impunea destul de des.

Așteptând să înceapă noul episod al emisiunii și străduindu-se să-și mobilizeze cu stil (bravo!) singurătatea, Rovența puse paharul cu vin pe un braț al canapelei și butonă un pic pe telefonul mobil, dornic să afle ce se mai întâmpla interesant în țară. Dorința i se îndeplini cât ai zice Samsung, fiindcă o știre redactată într-un echivoc involuntar de toată frumusețea îl anunță că „Un șofer de BMW a fost bătut la semafor până s-a făcut verde“. Rovența chicoti și căută

numele celui care născuse titlul. Pas de-l găsește. Anonimatul e pavăza imposturii, își spuse Rovența filozofic, și trecu la știrea următoare. Aici fractura logică impunea, probabil, ca redactorului să i se pună creierul în ghips în procedură de urgență, fiindcă fraza lui se mușca singură de coadă, într-o imagine demnă de marile mitologii ale lumii: „Deși nimeni nu se aștepta ca Oana Roman și Marius Elisei să divorțeze, decizia lor a luat prin surprindere pe toată lumea“.

Telefonul sună chiar când Rovența se pregătea să treacă la a treia știre. Răspunse fără chef, mai ales după ce văzu cine-l căuta.

— Fii scurtă (o grimasă cârcotașă), n-am mult timp.

— Iar ți-a căzut vreo piții la așternut?

Vocea tabagică a lui Iris contrazicea gingășia prenumelui cu fiecare silabă rostită. Iar „fii scurtă“ era o trimitere malițioasă a fostului soț la cei 183 cm ai fostei consoarte.

— O aștept pe Ilinca.

— La ora asta? Mă rog, treaba ta. Oricum, ți-am spus să-ți cauți altă femeie la curățenie. Ilinca nu mai ține pasul, are o vârstă.

— Ilinca Vandici.

Iris tăcu adânc câteva clipe, intuind o dereglare gravă în comportamentul lui Rovența. Ce naiba, parcă era cu ți-nglele pe casă când îl părăsise. Stupoarea îi crescuse la cote alarmante când fostul soț („ex“-ul, cum scria de la o vreme pe site-uri) o expedie grăbit, fără să-i dea timp să-i spună de ce-l sunase.

— Gata, a venit. Vorbim mai încolo. Pa.

Și chiar venise. Ilinca Vandici apărură pe scena de la *Bravo, ai stil!* și, cu exuberanța cunoscută, spuse câteva fraze de încălzire a publicului, înainte să le facă loc celor trei membri ai juriului. Ionuț Rovența luă paharul de pe brațul

canapelei, îl ridică în cinstea Ilincăi și se pregăti să-i primească în apartamentul lui, prin mijlocirea televizorului, pe Maurice, Raluca și Tibi. Nu trebui să aștepte mult. Trecură câteva clipe și cei trei se iviră în pași de dans pe *Sex Bomb*, râzând și glumind între ei, înainte să se îndrepte spre masa juriului și să se așeze fiecare la locul stabilit. Conform desfășurătorului, Ilinca le anunță apoi pe cele șapte concurente, care se arătară publicului pe ritmuri *latino*, într-o explozie de culori, afișând încredere în steaua norocoasă și în puterea de seducere a juraților. Voioșia inaugurală era, după cum Ionuț Rovența știa prea bine, doar deschiderea obligatorie a show-ului. Din clipa când Ilinca îi cerea unei concurente să-și dea cu părerea despre ținuta alteia – cu reacții variind între „N-aș purta așa ceva nici în cavou“ și „Au adus marfă nouă la Europa“ –, totul bascula spre arțag, venin și ofensă, spre jubilația publicului. Indicele de audiență creștea ori de câte ori uneia dintre fete îi sărea siguranța.

Ionuț Rovența luă două guri din vinul rece și puse din nou paharul pe brațul canapelei. Tocmai *săritul* ăsta îi atrăsese pentru prima dată atenția asupra emisiunii. Cam cu o jumătate de an în urmă, în pauza unui meci din Liga Campionilor, se trezise plimbându-se cu telecomanda de pe un post pe altul. Nimerise peste *Bravo, ai stil!* tocmai când o tânără cu bust generos și buze în curs de ventuzare, pe care aflase ulterior că o chema Magdaleana (auzise bine, chiar ăsta era numele din buletin), le povestea celorlalte concurente și juriului o întâmplare în care fusese implicat și fostul soț, un albanez cu fitilul scurt și mâna lungă. „Cred că am spus ceva ce nu i-a plăcut și i-a sărit macaroana pe loc, în centrul restaurantului, cu toată lumea aia de față.“ Săritul macaroanei nu numai că-l meduzase pe Rovența, dar îl trimisese cu gândul la acul de pick-up care sare de pe disc

când dă peste o cât de mică impuritate. În plus, îl silise să-și pună o întrebare elementară, dragă Watson: dacă macaroana sare, ce se întâmplă cu muștarul? Dar cu țandăra?

Impresia produsă de Magdaleana asupra lui Ionuț Rovența fusese atât de puternică, încât acesta lăsase în plata Domnului meciul de fotbal (în fond, ce puteai să aștepti de la o sărăcie gen Manchester City–Real Madrid?) și rămăsese la emisiunea de divertisment de pe canalul turcilor. Ca om care scria cronică TV pentru un ziar și o revistă, cu obligația asumată sub semnătură de-a nu lăuda într-una dintre publicații ce critica în cealaltă, și invers, Rovența habar nu avusese de *Bravo, ai stil!*. Or asta era, de bună seamă, o lacună pentru cineva despre care se presupunea că asigură baleiajul neostenit al tuturor programelor TV. Decis să recupereze terenul pierdut, cronicarul pusese atunci mâna pe un pix și pe agenda în care își nota neroziile de la televizor. Bănuia că avea să i se ofere suficientă muniție cât de curând. Nu trecuse mult de când culesese două giuvaieruri, fiecare cu încărcătura lui sapiențială și fiecare ieșind din gura unui fotbalist: „La pomul lăudat nici mere nu face“, respectiv „Nu vreau să mai cresc nici în lungime, nici în înălțime“.

Așteptările lui Rovența primiseră cea dintâi răsplată după mai puțin de trei minute de pândă. Într-un elan meteorologic stârnit cine știe din ce, o concurentă cu un nas *à la Cyrano*, care-i atrăsese porecla „Rechinul“, și care râdea scoțând nechezături de mustang lăsat să zburde în nesfârșitul pampasului, se trezise glăsuind amenințător spre toți cei din platou: „O să fulguiască cu tunete și fulgere, să nu ziceți că nu v-am spus“. Pe Ionuț Rovența oiștea proptită de Rechin în gardul limbii române aproape că-l înduioșase. Faptul cel mai interesant i se păruse că Rechinul nu știa

ce voise să spună. Pe de altă parte, o fulguală atât de ostilă și orchestrată de Jupiter Tonans însuși confirma bănuielele care circulau prin târg, conform cărora concurenta încă nu dibuise diferența dintre mâncare și mâncărime.

Prin urmare, nu era de mirare pentru nimeni că Ionuț Rovența îi tăiase macaroana (hm, deci nu sare, ci se taie) la telefon lui Iris Costian, fosta lui soție. Politicos de obicei, cronicarul TV risca lipsa de curtoazie dacă încerca cineva – oricine – să-l priveze fie și de un minut din *Bravo, ai still!*. Pe lângă simpatia solidară pe care o simțea pentru doi dintre cei trei jurați ai show-ului, știa că entorsele de exprimare ale concurențelor nu-i asigurau doar o înveselire de moment, ci și materie primă pentru tabletele din ziar și din revistă. Sigur, nu putea să se ocupe doar de emisiunea asta. Imediat l-ar fi luat cineva la ochi și ar fi presupus despre el ori că aștepta o șpagă sănătoasă ca să-și descleșteze colții de pe pradă, ori că fusese plătit de un alt canal TV pentru torpilarea emisiunii, fiindcă era o concurentă periculos de puternică pentru prezumtivul post plătitor. După atâția ani de libertate, triumviratul compus din suspicioasă, scenaree și duplicitoză guverna cu la fel de bune rezultate spațiul public.

Cu agenda deschisă lângă el pe canapea și ronțând un capăt al pixului, Rovența urmărea cu un interes moderat controalele dintre două concurente din platou. Una avea părul de un albastru fosforescent, un machiaj care l-ar fi făcut invidios pe Alice Cooper și o rochie care lui Rovența i se păru că nu avea nici spate și nici foarte multă față. Cealaltă se răsese în cap, își vopsise obrajii într-o combinație care aducea binișor cu steagul Japoniei și se îmbrăcase cu un veșmânt pe care cronicarul TV nu reuși să-l încadreze nicăieri și în care culorile păreau că se luaseră la bătaie. Numai că motivul discuției aprinse dintre cele două nu ținea de toaleta

vreuneia dintre ele, ci de niscaiva daraveri bănești privind banii primiți de la organizatori pentru cumpărarea ținutelor. Una dintre concurente se simțea trasă pe sfoară și nu avea de gând să accepte explicațiile celeilalte. Iar când se sătură de argumentele ei, i-o trânti de la obraz:

— Să-ți spun ceva, draga mea. Trebuia să se dea aceeași sumă pentru toți, și nu s-a dat. A fost pe ochi frumoși, pe cumetrii. Și, știi cum se spune, unde-i brânză nu-i tocmeală.

Nu lipsi mult ca pixul să-i alunece pe gâtlej lui Rovența, care se redresă în ultima clipă, deschise agenda și-și notă mărgica. Gata, avea de-acum certitudinea că-și putea spune în gând o replică din filmele cu mafioți și mituitori: *there's plenty more where that came from*. Nu trebuia decât să aștepte, precis nu avea să fie ultima neghiobie a serii.

— Cum ai zis, fetițo? întrebă Maurice cu un surâs calin-felin și parafin.

— Când anume? dori precizări concurenta, despre care Rovența avea să afle puțin mai târziu că se numea – din motive doar de naș știute – Brescia.

— Adineauri.

— Da' eu mai știu ce-am spus? M-a enervat, m-a luat cu capu'.

— Hai, dragă, lasă mimozitățile astea, se aprinse cealaltă concurentă, strunită până la urmă de glasul Ilincăi Vandici: Amita, te rog, să păstrăm un ton decent.

— Mai lasă-mă, Ilinca, zău așa. Decent-decent, dar nu poți s-o atingi nici cu o floare. Imediat i se face pielea măciucă.

În platou, Raluca și Maurice pufniră ca la un semn, spre deosebire de Tibi, pe care expresia nu păru să-l mire din cale-afară. La el pe canapea, Ionuț Rovența notă conștiincios noua eructație corticală și se felicita că scurtase conorbirea cu Iris Costian. Probabil că-l sunase ca să-i aducă

aminte de alte întâmplări din trecut care o făcuseră până la urmă să-și ia câmpii și să divorțeze. Iris se pricepea să-l enerveze la fel de mult pe Ionuț indiferent dacă stătea la trei metri de el sau dacă-i vorbea de pe alt meridian. Dacă Rovența ar fi primit o sută de euro pentru fiecare izbucnire retroactivă a fostei soții, și-ar fi cumpărat deja apartamentul din Biot pe care pusese ochii cu șapte-opt ani mai devreme. Ba poate chiar ar fi reușit să-l mobileze.

Hai, ochii și urechile la emisiune, se îndemnă el în gând, și dădu pe gât ultimele înghițituri din pahar. Telefonul îi piui de patru ori în următoarea jumătate de oră, fără să-l convingă să se uite spre display. Probabil că sunase tot Iris – era genul ei. Uite, vezi, ei n-am putut niciodată să-i spun „Bravo, ai stil!“. Și nici să-i dau trei stele, glumi în gând Rovența, și se ridică să-și umple paharul.

Nici nu simți când trecu de miezul nopții și când Ilinca, luând-o de martoră pe Scarlett, le transmite privitorilor că și mâine era o zi. Tot cu *Bravo, ai stil!*, tot cu Maurice, Raluca și Tibi și tot cu cele șapte concurente, însă cu alte ținute. Rovența tare ar fi vrut să audă ce-și spuneau jurații cât timp curgea muzica de final, convins că abia acolo sinceritatea urca la cote spectaculoase, iar șfichiuirile din timpul concursului se transformau în vitriolări baroce. Neputând să sfâșie cortina de sunete și să se apropie cu urechea de ei, se mulțumi să arunce o ultimă privire în agendă și să se uite cu o anume afecțiune la celelalte trei enunțuri pe care se văzuse nevoit să le consemneze cât timp le urmărise pe fete în acțiune:

„Degeaba dai cu bățul printre gard“ (Lola, într-o constatare colocială și imposibilă faptic).

„Vulpea bătrână nu ajunge la struguri“ (Melissa, cu o vorbă menită să sugereze o tristă blazare geriatrică).

Cuprins

<i>Lămurire</i>	5
Bravo, ai stilou!	9
Enya la Malu Spart	39
Abdominabil!	63
Poate-și uită dracului pastila	92
Come Meet Our Zombies	123
Smirdarul și bulbucul	138
Șaptecemie	162
Filoclub	201
Să invadăm cu Emilian Bădoiu	234
Bushurești	265
Aștept să crăpi și să-ți pun cruce	294